

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ :

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΜΑΡΙΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Καθηγήτρια Π.Τ.Ν.
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
marisak@uoi.gr

Εισαγωγικά Σχόλια

Σήμερα, τα Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, όλο και περισσότερο απομακρύνονται από τα παραδοσιακά πρότυπα και εξελίσσονται

αντικατοπτρίζοντας τόσο τις δημογραφικές αλλαγές στην κοινωνία, όσο και τις φιλοσοφικές αλλαγές στο χώρο

Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε και μια αναπτυσσόμενη αναγνώριση, ότι

η Οικογένεια ασκεί πρωτεύουσα επιρροή σε όλες τις πλευρές ανάπτυξης και εκπαίδευσης του παιδιού

❖ Τα τελευταία χρόνια , Διεθνείς Οργανισμοί, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Πολιτικοί Φορείς, αρμόδιοι για την εκπαίδευση και την παραγωγή εκπαιδευτικής πολιτικής παρουσιάζουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για ζητήματα συνεργασίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινωνίας

- Ενδεικτικά και επιγραμματικά αναφέρουμε σχετικά την
- UNESCO (διεθνής οργανισμός)
- την Ευρωπαϊκή Ένωση (πολιτικός φορέας) και
- το Πανεπιστήμιο του Harvard

- Η UNESCO δίνει έμφαση (Delors, 1996) στην ανάγκη για ουσιαστικότερη συνεργασία και σύμπραξη Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας, με στόχο την ενίσχυση της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση εστιάζει το ενδιαφέρον της σ' αυτή τη συνεργασία με βασικό στόχο, μεταξύ άλλων, τη μείωση του ρυθμού της σχολικής διαρροής
- Το Πανεπιστήμιο του Harvard, εδώ και μια εικοσαετία, λειτουργεί το ερευνητικό πρόγραμμα “**Harvard Family Research Project**”, όπου συλλέγει, αναλύει και συνθέτει ερευνητικά δεδομένα, πληροφορίες και γνώσεις με στόχο την ανάπτυξη στρατηγικών που θα προωθήσουν την εκπαιδευτική και κοινωνική επιτυχία, αλλά και την ευημερία των παιδιών, των οικογενειών και των κοινοτήτων τους (Weiss, 2005)

Στην εισήγησή μας αναπτύσσονται θέματα που αφορούν :

- Την **Κατανόηση** της Συνεργασίας Οικογένειας, Σχολείου, Κοινωνίας μέσα από το Θεωρητικό Πλαίσιο
- Την **Επικοινωνία** ως παράγοντα ενδυνάμωσης της Συνεργασίας Οικογένειας – Σχολείου – Κοινωνίας
- Την **Έρευνα** για τη συμμετοχή των γονέων στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Τις **Τυπικές και Άτυπες μορφές Συνεργασίας Οικογένειας και Νηπιαγωγείου**

1.ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ- ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η συνειδητοποίηση της σημασίας της συμμετοχής της οικογένειας, ως ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά για αποτελεσματικά Προσχολικά Προγράμματα

έχει αυξηθεί τόσο μεταξύ των γονέων, όσο και μεταξύ των παιδαγωγών

Οι Γονείς

- μέσα από διαδικασίες συμμετοχής κατανοούν, το πως μπορούν στα πλαίσια της συνεργασίας τους με τους παιδαγωγούς, να ενισχύσουν την εκπαιδευτική εμπειρία των παιδιών τους

Τα Παιδιά

- λαμβάνουν ένα ισχυρό και συνεχές μήνυμα, ότι η εκπαίδευση είναι πολύτιμη και σημαντική
- έχουν περισσότερες πιθανότητες να αποδώσουν καλύτερα
- αυξάνουν τη συμμετοχή τους
- έχουν λιγότερα προβλήματα πειθαρχίας και
- υψηλότερες φιλοδοξίες

- Πόσο εμπλέκονται οι Γονείς στην παιδαγωγική εργασία του Νηπιαγωγείου;
- **Οι Γονείς ανταποκρίνονται θετικά προς το Νηπιαγωγείο που επιδιώκει τη συνεργασία**

□ Η απόφαση των γονέων να αναμιχθούν στην προσχολική εκπαίδευση των παιδιών τους συνδέεται

□ με τις πεποιθήσεις τους για το ρόλο του γονέα

□ την ευκαιρία που τους δίνεται να ασκήσουν θετική επίδραση στην εκπαίδευση των παιδιών τους και

□ τις αντιλήψεις τους για το πόσο ένα πρόγραμμα ενδιαφέρεται για τη συμμετοχή τους

▪ Οι παιδαγωγοί που θεωρούνται πρωτοπόροι στις πρακτικές συμμετοχής της Οικογένειας

επιτρέπουν στους γονείς, ανεξαρτήτως μορφωτικού επιπέδου, να εμπλακούν στην παιδαγωγική διαδικασία

1.1 Το μοντέλο των επικαλυπτόμενων σφαιρών επιρροής της J. Epstein

Η θεωρία Epstein των «επικαλυπτόμενων σφαιρών
επιρροής» λαμβάνει υπόψη τρία σημαντικά πλαίσια:

- **Το Σχολείο, την Οικογένεια και την Κοινωνία**

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, τα τρία πλαίσια
επηρεάζουν και επηρεάζονται

Κοινωνία

Σχολείο

Παιδί

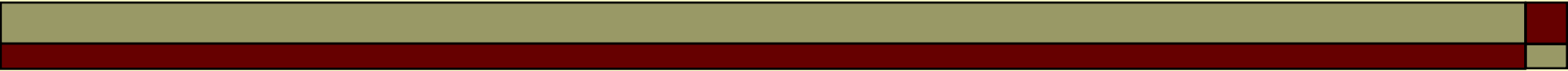
Οικογένεια

10/01/2013 Οι επικαλυπτόμενες σφαίρες επιρροής της J. Epstein 12

Το θεωρητικό πλαίσιο Epstein (1992-1996)

- Περιγράφει δραστηριότητες συμμετοχής και συνεργασίας
- παρέχει ένα χρήσιμο πλαίσιο για τις πρακτικές που συνδέουν την Οικογένεια, το Σχολείο και την Κοινότητα

1. Βασικές υποχρεώσεις των γονέων (για παράδειγμα οικοδόμηση θετικού οικογενειακού περιβάλλοντος το οποίο ενθαρρύνει την ανάπτυξη και μάθηση των παιδιών και βοηθά το Σχολείο να κατανοήσει την Οικογένεια)

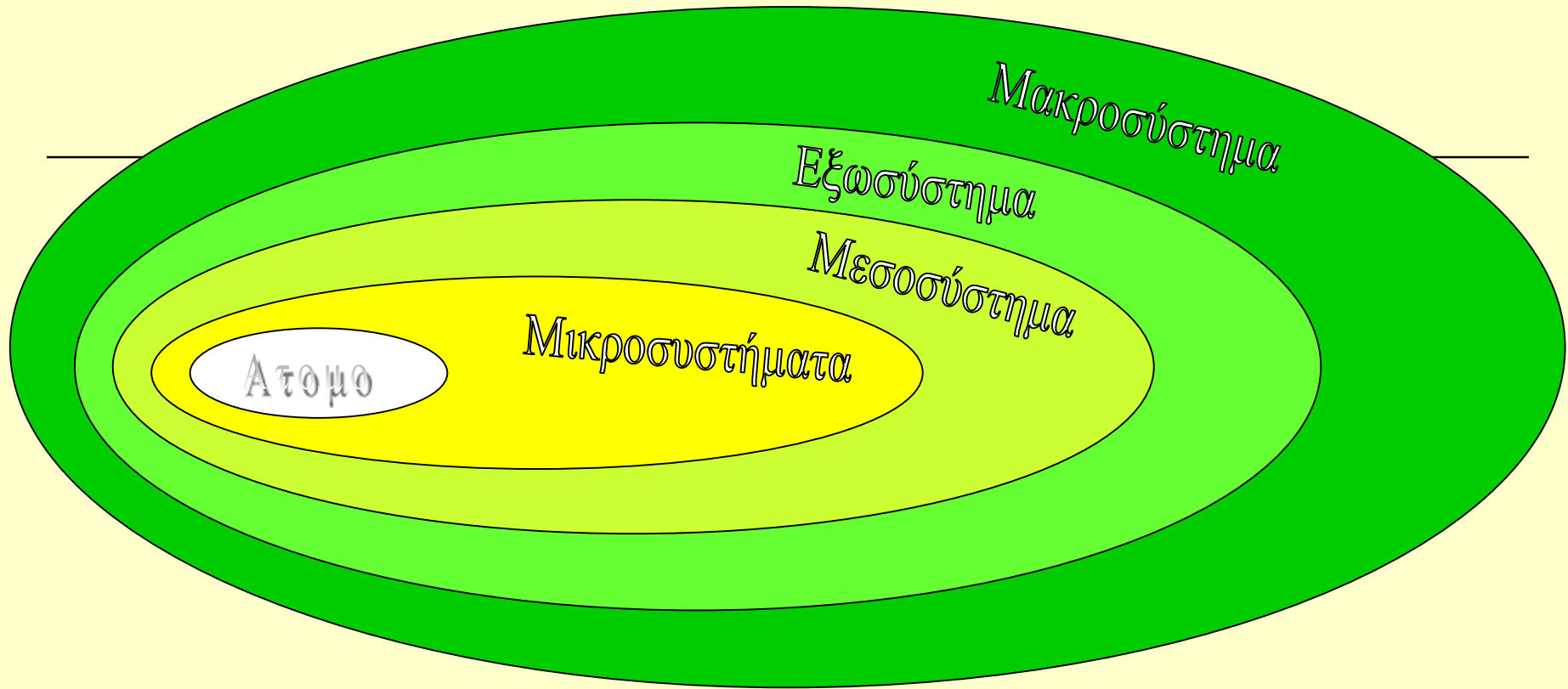
2. Βασικές υποχρεώσεις του Σχολείου (για παράδειγμα, καλή επικοινωνία με τους γονείς σε ότι αφορά τις προσδοκίες του προγράμματος, τις αξιολογήσεις και την πρόοδο των παιδιών)

3. Συμμετοχή της Οικογένειας στο Σχολείο (για παράδειγμα εθελοντική προσφορά στις τάξεις, για υποστήριξη των παιδιών και του Σχολείου γενικότερα)

4. Συμμετοχή της οικογένειας στις μαθησιακές και αναπτυξιακές δραστηριότητες στο σπίτι (για παράδειγμα παρέχοντας υλικό και ιδέες στους γονείς για θετικότερη αλληλεπίδραση στο σπίτι, προκειμένου να βοηθήσουν τα παιδιά σε ακαδημαϊκές δραστηριότητες, όπως είναι η ανάγνωση)
5. Συμμετοχή της Οικογένειας στη λήψη αποφάσεων (για παράδειγμα οι γονείς να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν το πρόγραμμα, τα συμβουλευτικά συμβούλια και γενικότερα την οργάνωση)
6. Συνεργασία με την Κοινότητα (για παράδειγμα, συνεργασία με κοινοτικές επιχειρήσεις, κοινωνικούς φορείς και άλλα μέλη της κοινότητας για την παροχή καλύτερων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ενίσχυση των οικογενειακών πρακτικών)

1.2 Το οικοσυστημικό μοντέλο του U. Bronfenbrenner

- Μια άλλη θεωρία που στηρίζει τη συνεργασία Οικογένειας, Σχολείου και Κοινότητας, είναι αυτή της **Οικολογικής Προοπτικής του U. Bronfenbrenner**
- Σύμφωνα με αυτήν, η ανθρώπινη ανάπτυξη είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των ατόμων, με το εναλλασσόμενο, δυναμικό περιβάλλον στο οποίο ζουν
- Τα περιβάλλοντα των ανθρώπων θεωρούνται, ως πολλαπλάσια συστήματα του άμεσου, (όπως είναι οι γονείς, οι παιδαγωγοί και οι συνομήλικοι)
- μέσα από το έμμεσο περιβάλλον, (όπως είναι ο πολιτισμός και η κοινωνία) και
- κάθε περιβαλλοντικό επίπεδο επηρεάζει το ένα, το άλλο με την πάροδο του χρόνου

Η δομή του περιβάλλοντος σύμφωνα με το οικοσυστημικό μοντέλο

□ Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της προοπτικής είναι:

1. η εστίαση στη φαινομενολογική άποψη των αναπτυσσόμενων ατόμων, δηλαδή στη διευρυνόμενη ικανότητά τους να βιώνουν το περιβάλλον και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται αυτή την αλληλεπίδραση και
2. η έννοια των μοριακών δραστηριοτήτων, δηλαδή των δραστηριοτήτων που αποτελούνται από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των αναπτυσσόμενων ατόμων και των σημαντικών άλλων, όπως είναι οι γονείς, οι παιδαγωγοί και η κοινότητα, οι οποίοι υποκινούν και επηρεάζουν την ανάπτυξή τους

Ο Bronfenbrenner προσδιορίζει ότι :

- Οι κυριότεροι παράγοντες του περιβάλλοντος που επηρεάζουν την ανάπτυξη των ατόμων, είναι εκείνοι που έχουν μεγαλύτερη σημασία στις κρίσιμες φάσεις της ζωής τους
- Οι γονείς, οι φίλοι, οι παιδαγωγοί, το σχολείο, η κοινωνία και ο πολιτισμός
- Ο ρόλος των ενηλίκων εστιάζεται στο πως να επηρεάζουν τον τρόπο που τα παιδιά αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους

- **Οι παραπάνω θεωρίες προωθούν την ιδέα της Συνεργασίας Οικογένειας - Σχολείου - Κοινωνίας**
-

- στα πλαίσια της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, μέσα από μια «ολιστική παιδαγωγική»,
- δίνει τη δυνατότητα για πολιτιστική και κοινωνικοποιητική μάθηση
- εξασφαλίζει στα παιδιά τη μελλοντική συνύπαρξη με συνανθρώπους τους
- **στο πλαίσιο μιας Κοινωνικής και Οικολογικής Προοπτικής.**

□ Τα σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης οδηγούνται προς νεότερα πρότυπα **συνεργασίας**

□ προσφέρουν στους γονείς την ευκαιρία να συμμετέχουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους

□ Αν και εκφράζεται ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για το θέμα της συμμετοχής της Οικογένειας, μικρή προσπάθεια έχει γίνει προς την κατεύθυνση της εκπαίδευσης των παιδαγωγών, στον τομέα της **Συνεργασίας Οικογένειας – Σχολείου - Κοινωνίας**

2. Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ- ΣΧΟΛΕΙΟΥ- ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- **Η επικοινωνία είναι ο μεγαλύτερος παράγοντας που εδραιώνει το είδος των σχέσεων των ανθρώπων**
- Σε σχέση με τη συνεργασία οικογένειας-παιδαγωγού και οικογένειας-σχολείου-κοινωνίας, η επικοινωνία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα

□ **Η ενδυνάμωση αυτών των σχέσεων** γίνεται αισθητή μέσα από διαδικασίες επικοινωνίας, που υπηρετούν τη συνεχή ανανέωση και τον εμπλουτισμό αυτής της σχέσης όπως:

- **Η εμπιστοσύνη**, ως βάση για μια στερεή σχέση
- **Η ευελιξία των ρόλων**, ως βάση για τη βιωσιμότητα των σχέσεων.
- **Η ανταλλαγή βοήθειας**, ως σημείο αναφοράς για μια υγιή σχέση
- **Η ανταποκρινόμενη ακρόαση**, ως εφοδιαστική διαδικασία για την ανάπτυξη μιας επικοινωνιακής σχέσης. Αφορά τη συνολική αλληλεπίδραση (λεκτική ή μη).

- **Η εξατομίκευση**, ως τρόπος για την ανάπτυξη ταυτοτήτων μέσω της επικοινωνίας

- **Τα δυνατά σημεία (προσόντα) της ομάδας**, ως σημείο αναφοράς των επικοινωνιακών σχέσεων (μέσα από την αμοιβαιότητα του διαλόγου και τη συνεργασία για κοινούς στόχους, τα προσόντα αυτά βελτιώνονται και δυναμώνουν)
- **Η βοήθεια και η επίλυση προβλημάτων** συμβάλλουν στην προσπάθεια για καλύτερη επικοινωνία. (Πρόκειται για τις πρακτικές, το διάλογο και τη θετική ενέργεια που αναδεικνύονται όταν βρίσκουμε λύσεις, αλλά και τις νέες δυνατότητες στις προκλήσεις που προκύπτουν από τη συνεργασία)

2.1 Προϋποθέσεις για ένα καλύτερο πλαίσιο επικοινωνίας και συνεργασίας

- ❑ Οι προϋποθέσεις για ένα καλύτερο πλαίσιο επικοινωνίας και συνεργασίας διαμορφώνονται μέσα από τα προσωπικά πιστεύω των συμμετεχόντων για την ίδια τη διαδικασία της επικοινωνίας

- ❑ Ο Swick υποστηρίζει ότι :

Παιδαγωγοί και γονείς θα πρέπει να εξετάσουν τα πιστεύω τους, με βάση τρία σημεία αναφοράς - κλειδιά:

- **Εαυτός**
- **Εαυτός και Άλλος**
- **Διαδικασία της Επικοινωνίας**

Ο Gelder προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές, για καλύτερες επικοινωνιακές σχέσεις Οικογένειας-Νηπιαγωγείου, όπως:

- **Προώθηση** της σχέσης Οικογένειας και Νηπιαγωγείου
- **Υποστήριξη** των γονέων ώστε να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη των παιδιών και τρόπους ενδυνάμωσης της σχέσης τους με αυτά
- **Δέσμευση** των γονέων για ανάληψη δραστικών ρόλων που αφορούν την ανάπτυξη και πρόοδο των παιδιών
- **Καθοδήγηση** των γονέων για την ενδυνάμωση και τον εμπλουτισμό του ρόλου τους, ως παιδαγωγοί
- **Δημιουργία** ισχυρής συνεργασίας μεταξύ γονέων και παιδαγωγών

Ο Swick προτείνει συμπεριφορές - διαδικασίες που υποστηρίζουν την επικοινωνία, όπως :

➤ **Αμοιβαία καθοδήγηση**

- **Υποστήριξη** για τους στόχους και τις προσπάθειες του ενός για τον άλλο
- **Συνεργασία** του ενός, με τον άλλο. (Είναι ο πιο ορατός και δυνατός τρόπος ενδυνάμωσης της επικοινωνίας)
- **Προσφορά ανατροφοδότησης.** Προσφέρει σε γονείς και παιδαγωγούς τρεις σημαντικές διαδικασίες:
 - πληροφορίες για την ένταση των προσπαθειών τους
 - εκτίμηση της αποστολής του ενός και του άλλου, στα πλαίσια της συνεργασίας και
 - προκλήσεις για περαιτέρω ανάπτυξη και μάθηση μέσα από τους ρόλους τους

- **Οι διαδικασίες επικοινωνίας αφορούν τις καθημερινές σχέσεις γονέων, παιδιών και παιδαγωγών και προσφέρουν:**
-

- **Στα παιδιά,** θετική συμπεριφορά, καλή διάθεση για το σχολείο και βελτιωμένη προσοχή
- **Στους γονείς,** αυξημένη αυτοπεποίθηση, παράλληλα με τη θετική διάθεση για τον εαυτό τους
- **Στους παιδαγωγούς,** εκτός των άλλων προσφέρει καλύτερη κατανόηση του κάθε παιδιού ατομικά, για το τι γνωρίζει, πως σκέφτεται και τι μπορεί να κάνει

2.2 Η εκτίμηση των αναγκών της Οικογένειας, ως παράγοντας ενδυνάμωσης του πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας

- Τα αποτελεσματικά και υψηλής ποιότητας Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των γονέων
- Περιλαμβάνουν ένα συνδυασμό των χαρακτηριστικών των γονέων και των πηγών του προγράμματος
- Προϋπόθεση η ειδική εκπαίδευση και επιμόρφωση των παιδαγωγών, ώστε να ανταποκριθούν στο διπλό τους ρόλο, ως εκπαιδευτές παιδιών και γονέων

Ο πρωταρχικός στόχος για την εκτίμηση των αναγκών της Οικογένειας είναι να αξιολογήσει άμεσα ή έμμεσα:

- τα προβλήματα που σχετίζονται με τη γονεϊκότητα
- τις αξιολογήσεις που αφορούν προβλήματα των παιδιών
- την εξασφάλιση της ικανότητας μεθόδων γνώσης και υποστήριξης της μάθησης και εξέλιξης των παιδιών
- το ενδιαφέρον της για θέματα πληροφόρησης

3 .ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παρά το μεγάλο ενδιαφέρον διεθνώς της εκπαιδευτικής κοινότητας για το ρόλο της γονεϊκής συμμετοχής στα Προσχολικά Προγράμματα, λίγες έρευνες έχουν εξετάσει τους μηχανισμούς της γονεϊκής συμμετοχής, σε κοινωνίες εκτός των ΗΠΑ.

Α. Έρευνά μας με στόχο την αποσαφήνιση των τύπων συμμετοχής που υιοθετούν γονείς και νηπιαγωγοί, μέσα από μια πολυμεθοδολογική προσέγγιση ανέδειξε ότι:

- Οι γονείς έχουν έναν «περιφερειακό» και συμβατικό ρόλο, ενώ ο σχεδιασμός της παιδαγωγικής διαδικασίας παραμένει αποκλειστικό καθήκον του παιδαγωγού.
- Με βάση τα δεδομένα της έρευνας θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε, ότι στη Ελλάδα υπάρχει απουσία μοντέλων επίσημης επικοινωνίας μεταξύ γονέων και παιδαγωγών (Sakellariou, 2007)

B. Επίσης, έρευνά μας σε 673 γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας, με στόχο τη διερεύνηση της στάσης τους απέναντι στο Νηπιαγωγείο και πόσο αυτή επηρεάζεται από τα κοινωνιολογικά τους χαρακτηριστικά(Sakellariou,2006) κατέδειξε:

- **Μεγάλη διαθεσιμότητα των γονέων για συνεργασία που ωστόσο συνοδεύεται από μικρή συχνότητα επισκέψεων στο νηπιαγωγείο για ενημέρωση και ακόμη μικρότερη επισκεψιμότητα για ενημέρωση ως προς τις δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο.**

Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την ανάγκη οι νηπιαγωγοί να βελτιώσουν τις τεχνικές αλληλεπίδρασης με τους γονείς.

- **Διαφοροποίηση ως προς το φύλο, με τις μητέρες να δείχνουν σαφώς μεγαλύτερη διάθεση για συνεργασία από τους πατέρες**

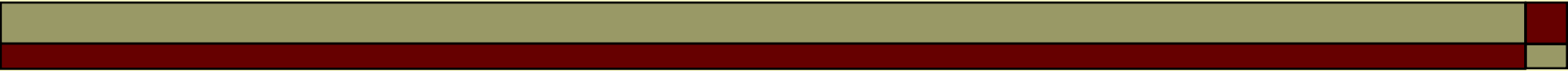
Το γεγονός αυτό υποδεικνύει την ανάγκη οι νηπιαγωγοί να ενδυναμώσουν τη σχέση πατέρα –νηπιαγωγού, αφού η εμπειρική βιβλιογραφία έχει καταγράψει αυτή τη σχέση ως καθοριστικό παράγοντα ποιοτικής εκπαίδευσης.

- **Γονείς μεσαίου μορφωτικού επιπέδου** δηλώνουν κατά πλειοψηφία ότι το Νηπιαγωγείο ανταποκρίνεται στο σκοπό του, ενώ αντίθετα **γονείς ανώτερου μορφωτικού επιπέδου** διατηρούν επιφυλάξεις.

-
- Παρόμοια απαντούν και οι γονείς που έχουν μόνο κορίτσια, σε αντίθεση με γονείς που έχουν μόνο αγόρια

- **Μητέρες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο** αναφέρουν, ότι το επίπεδο συμμετοχής τους είναι αντιπροσωπευτικό του πόσο ευπρόσδεκτες αισθάνονται στο Νηπιαγωγείο και από τη δυνατότητα που έχουν να προσφέρουν εθελοντικά τη βοήθειά τους όταν λαμβάνεται υπόψη το εργασιακό τους πρόγραμμα

Η έρευνα αυτή συμβάλλει στη βιβλιογραφία που αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν τη στάση των γονέων απέναντι στο Νηπιαγωγείο, αφού παρέχει μία πρώτη εμπειρική τεκμηρίωση, τόσο της σημασίας των κοινωνιολογικών χαρακτηριστικών των γονέων, όσο και του επιπέδου επικοινωνίας τους με το Νηπιαγωγείο

Γ. Τέλος, επειδή θεωρούμε ότι κάθε κοινωνία δημιουργεί συγκεκριμένες ευκαιρίες για τη γονεϊκή συμμετοχή, διερευνήσαμε περαιτέρω, απόψεις μητέρων για τη συμμετοχή τους στη προσχολική εκπαίδευση των παιδιών τους.

Επιλέξαμε τη διερεύνηση των απόψεων μητέρων παιδιών προσχολικής ηλικίας ,επειδή με βάση την εμπειρική βιβλιογραφία, η συμμετοχή της μητέρας στην αγωγή και εκπαίδευση του Νηπιαγωγείου θεωρείται σημαντικός παράγοντας για την προαγωγή των ακαδημαϊκών και κοινωνικών ικανοτήτων των παιδιών

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>		<i>N</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>
75	Πόσο συχνά;		60		
		κάθε μέρα		35	58,3
		κάθε εβδομάδα		12	20,0
		κάθε μήνα		6	10,0
		σπάνια		2	3,3
		που και που		5	8,3

- **Καταγράφεται θετική τάση** ως προς τη συχνότητα των επισκέψεων, ωστόσο η εργασία ή άλλες αντικειμενικές δυσκολίες εμποδίζουν ένα μεγάλο ποσοστό από τις μητέρες να ανταποκριθούν περισσότερο.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>	<i>N</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>	
76	Η παιδαγωγική βοήθεια του παιδιού πρέπει να προέρχεται μόνο από το νηπιαγωγείο ή σε συνεργασία με τους γονείς;	60			
			από το νηπιαγωγείο	3	5,0
			σε συνεργασία με τους γονείς	49	81,7
			όχι σε όλα τα θέματα	3	5,0
			μόνο όταν ζητηθεί από τη νηπιαγωγό	3	5,0
			σε συνεργασία αλλά με κύρια ευθύνη του νηπιαγωγού	2	3,3

• Η πλειοψηφία των μητέρων καταγράφει **θετική άποψη για τη συνεργασία με το Νηπιαγωγείο.**

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>		<i>N</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>
77	Η συνεργασία με τους νηπιαγωγούς είναι μεγάλη επιβάρυνση για τους γονείς;	ναι	60	2	3,3
		όχι		51	85,0
		όχι αλλά συνήθως δεν υπάρχει ο χρόνος που απαιτείται		6	10,0
		κάποιες φορές		1	1,7

•Θετική τάση για συνεργασία

ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>	<i>N*</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>	
78	Ποιο είδος συνεργασίας προτιμάται με τις νηπιαγωγούς;	103			
			διοργάνωση γιορτών με τους γονείς	28	27,2
			συναντήσεις γονέων τα απογεύματα	19	18,4
			συνομιλία με τη νηπιαγωγό	50	48,5
			επισκέψεις στο σπίτι	6	5,8

N: Αφορά το πλήθος των θετικών απαντήσεων*

•Καταγράφεται προτίμηση για παραδοσιακού χαρακτήρα συνεργασία.

•Δεν υπάρχει ενημέρωση για πιο ευέλικτες, σύγχρονες πρακτικές συνεργασίας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>	<i>N</i>	<i>ΝΑΙ</i>		<i>ΟΧΙ</i>	
			<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>
79	Υπάρχουν προβλήματα επικοινωνίας με τις νηπιαγωγούς;	60	11	18,3	49	81,7

•Θετική διάθεση για συνεργασία αφού κατά πλειοψηφία απαντούν ότι δεν υπάρχουν προβλήματα επικοινωνίας.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΨΕΩΝ ΜΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ ΣΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

<i>ΑΡ. ΕΡ.</i>	<i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ</i>	<i>N</i>	<i>ΝΑΙ</i>		<i>ΟΧΙ</i>	
			<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>
80	Υπάρχουν διαφορές απόψεων με τις νηπιαγωγούς πάνω σε παιδαγωγικά θέματα;	60	18	30,0	42	70,0

- Επιβεβαίωση της θετικής τους άποψης ότι δεν υπάρχουν διαφορές απόψεων πάνω σε παιδαγωγικά θέματα.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΑΡ. ΕΡ.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	N	ΣΩΣΤΟ		ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ		ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ ΜΕΡΙΚΑ	
			ΣΥΧΝ.	%	ΣΥΧΝ.	%	ΣΥΧΝ.	%
82	Όταν ένα παιδί είναι στο νηπιαγωγείο οι γονείς μπορούν να συζητούν με τις νηπιαγωγούς αλλά οι αποφάσεις να αφήνονται στη νηπιαγωγό.	60	36	60	10	16,7	14	23,3
83	Δεν πρέπει κανείς να διακόπτει τη νηπιαγωγό όταν εργάζεται με τα παιδιά.	60	55	91,7	1	1,7	4	6,7

84	Θα έπαιρνα ευχαρίστως μέρος στη συνεργασία γονέων του νηπιαγωγείου ή στις συγκεντρώσεις των γονέων το απόγευμα για θέματα προσχολικής αγωγής.	60	52	86,7	2	3,3	6	10
85	Σε συζητήσεις με άλλους γονείς στο νηπιαγωγείο πάνω σε θέματα αγωγής δεν θα είχα μεγάλο ενδιαφέρον	60	6	10	50	83,3	4	6,7
86	Δεν χρειάζομαι τις συμβουλές της νηπιαγωγού για το παιδί μου	60	2	3,3	53	88,3	5	8,3
87	Οι γονείς, πρέπει να συναποφασίζουν για το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου.	60	20	33,3	29	48,3	11	18,3
88	Θα συνεργαζόμουν ευχαρίστως με το νηπιαγωγείο, αν μου το ζητούσε η νηπιαγωγός.	60	56	93,3	0	0	4	6,7

89	Οι νηπιαγωγοί πιθανώς δεν θέλουν να μπερδεύονται οι γονείς στη δουλειά τους.	60	34	56,7	9	15	16	26,7
90	Η συνεργασία με το νηπιαγωγείο είναι απαραίτητη γιατί οι γονείς πληροφορούνται πολλά για τα παιδιά τους.	60	57	95	2	3,3	1	1,7
91	Ζητάει πάρα πολλά κανείς με το να ενθαρρύνει τους γονείς να συνεργάζονται τότε - τότε με το νηπιαγωγείο.	60	3	5	53	88,3	4	6,7
92	Οι γονείς δεν πρέπει να ανακατεύονται στη δουλειά της νηπιαγωγού.	60	36	60	10	16,7	14	23,3
93	Όταν ένα παιδί είναι στο νηπιαγωγείο οι γονείς οφείλουν το λιγότερο μια φορά την εβδομάδα να συνομιλήσουν με τη νηπιαγωγό	60	52	86,7	2	3,3	6	10

10/01/2019

SAKELLARIOU MARIA

44

94	Για μια συνεχή συνεργασία με τις νηπιαγωγούς οι εργαζόμενοι γονείς δεν μπορούν να διαθέσουν χρόνο.	60	30	50	14	23,3	16	26,7
95	Οι γονείς θα πρέπει να ενημερώνονται μέσω του νηπιαγωγείου	60	59	98,3	0	0	1	1,7
96	Τους γονείς δεν τους ενδιαφέρει καθόλου η συνεργασία με το νηπιαγωγείο για αυτούς είναι σπουδαίο μόνο η φροντίδα του παιδιού.	60	4	6,7	53	88,3	3	5
97	Οι νηπιαγωγοί κάνουν διακρίσεις ανάμεσα στους Έλληνες και σε αλλοδαπούς γονείς.	56	11	18,3	23	38,3	22	36,7

- Προτεραιότητα οι τελικές αποφάσεις να παίρνονται από τους νηπιαγωγούς
- ~~□ Συνεργασία για την προαγωγή των ακαδημαϊκών και κοινωνικών δεξιοτήτων~~
- Ενημέρωση μέσω του Νηπιαγωγείου, το λιγότερο μία φορά την εβδομάδα
- Πηγή ενημέρωσης οι συζητήσεις με άλλους γονείς
- Επιφύλαξη για τη συναπόφαση με τους γονείς του παιδαγωγικού προγράμματος του Νηπιαγωγείου
- Επιφύλαξη για συνεχή συνεργασία
- Θετική τάση για άμεση συνεργασία στην παιδαγωγική εργασία του Νηπιαγωγείου
- Επισήμανση διακρίσεων από τους νηπιαγωγούς σε Έλληνες και αλλοδαπούς γονείς

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

<i>ΑΡ.ΕΡ.</i>		<i>ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ</i>	<i>N*</i>	<i>ΣΥΧΝ.</i>	<i>%</i>
49	Ποιες προσδοκίες έχετε, τι περιμένετε από το νηπιαγωγείο;	Κοινωνικοποίηση	106	21	19,8
		Καλλιέργεια σκοπών αγωγής		23	21,7
		Προετοιμασία για δημοτικό		14	13,2
		Να περνάει καλά / εκδρομές / παιχνίδι / πολιτιστικές εκδηλώσεις		11	10,4
		Να μην αφήνει κενά για να καλύψει η οικογένεια / να καλύπτει κενά από οικογένεια		3	2,8
		Βασικές έννοιες στη μάθηση / δημιουργικές δραστηριότητες		25	23,6
		Δεν περιμένω κάτι / τίποτε ιδιαίτερο		5	4,7
		Ασφάλεια των παιδιών / ανάπη από		4	3,8

10/01/2019

SAKELLARIOU MARIA

47

-
- **Υψηλές προσδοκίες από το Νηπιαγωγείο**
 - **Το Νηπιαγωγείο χώρος καλλιέργειας των σκοπών αγωγής και μάθησης μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες**
 - **Το Νηπιαγωγείο χώρος κοινωνικοποίησης του παιδιού**
 - **Αυτοτέλεια του Νηπιαγωγείου ως χώρου αγωγής και εκπαίδευσης**

4. ΤΥΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

- Οι πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν για τη συνεργασία ανάμεσα στην Οικογένεια και το Νηπιαγωγείο είναι ποικίλες και αφορούν κάθε φορά διαφορετικά επίπεδα συμμετοχής
- Προς την κατεύθυνση της ουσιαστικής συνεργατικής σχέσης Οικογένειας και Νηπιαγωγείου συμβάλλουν οι τυπικές και άτυπες μορφές συνεργασίας, που εμπλέκουν τους γονείς στην παιδαγωγική διαδικασία και δημιουργούν προϋποθέσεις συνοχής των δύο πλαισίων

□ Συμμετοχή των Γονέων στην Παιδαγωγική Διαδικασία των Προσχολικών Προγραμμάτων

-
- Οι γονείς σχεδιάζουν μαζί με τους νηπιαγωγούς και τα παιδιά.
 - Οργάνωση δραστηριοτήτων κοινής εκπαιδευτικής εμπειρίας για γονείς, νηπιαγωγούς και παιδιά.
 - Οι γονείς νοιώθουν ευπρόσδεκτοι στην αίθουσα του νηπιαγωγείου.
 - Οι γονείς ως εθελοντές βοηθοί του νηπιαγωγού, για παιδιά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.
 - Οι γονείς συμμετέχουν στην πραγματοποίηση σχεδίων εργασίας (projects).
 - Οι γονείς υποστηρίζουν με άμεσο τρόπο τους νηπιαγωγούς.
 - Οι γονείς συνεργάζονται με τους νηπιαγωγούς, σε ζητήματα πρακτικής αξίας (π.χ. εφοδιασμός υλικών, συλλογή χρημάτων για τις ανάγκες του νηπιαγωγείου).
 - Οι γονείς συνεργάζονται με τους νηπιαγωγούς και τα παιδιά για την προετοιμασία εορτών και εκδηλώσεων του νηπιαγωγείου (προετοιμασία σκηνικών, κουστουμιών κ.ά.) ή σε δραστηριότητες της τάξης και αναδεικνύουν τα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα και τις ειδικές τους γνώσεις.

- Οι γονείς **συνεργάζονται** σε δραστηριότητες στην τάξη του Νηπιαγωγείου **παρουσιάζοντας τον πολιτισμό τους**, διδάσκοντας ένα τραγούδι, ένα χορό, φτιάχνοντας μαζί με τα παιδιά ένα φαγητό ή διδάσκοντας λέξεις σε μια άλλη γλώσσα
-

- Οι γονείς **οργανώνουν ομάδες δράσης** και δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς (π.χ. προωθούν θέματα του Νηπιαγωγείου προς την τοπική κοινότητα, λειτουργούν με στόχο τη διασύνδεση του Νηπιαγωγείου με διάφορες ομάδες που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα παιδιά κ.ά.)

- Οι γονείς **πραγματοποιούν στο σπίτι, μαζί με τα παιδιά τους, δραστηριότητες που έχουν μάθει στο Νηπιαγωγείο**

- Οι γονείς πραγματοποιούν **συναντήσεις με το σύλλογό τους** (σύλλογος γονέων και κηδεμόνων), συζητούν για **θέματα γονεϊκότητας και εισηγούνται διάφορες προτάσεις.**
- Οι γονείς **συνεργάζονται** με τους νηπιαγωγούς και τα παιδιά σε **δραστηριότητες και προγράμματα που προάγουν τη δημιουργικότητα των παιδιών.**
- Οι γονείς **συμμετέχουν σε προγράμματα συνεκπαίδευσης** και αποκτούν κοινή εμπειρία «ως συμμαθητές» με τα παιδιά τους, με διάφορα αντικείμενα, όπως για παράδειγμα η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και η αξιοποίησή τους για την εκπαίδευση των παιδιών.

□ Παιδοκεντρική Προσέγγιση

Η σημαντικότερη προσέγγιση για τους νηπιαγωγούς, είναι η παιδοκεντρική προσέγγιση, με την έννοια να δοθεί η έμφαση στο παιδί και όχι στο προσχολικό πρόγραμμα.

□ Μια Καινούργια Σχολική Χρονιά Αρχίζει στο Νηπιαγωγείο

Πολλά προσχολικά προγράμματα στην αρχή της σχολικής χρονιάς, δέχονται τα παιδιά και τους γονείς σταδιακά. Αυτές τις πρώτες ημέρες, γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας που έχουν τη φροντίδα του παιδιού, μπορεί να προσκληθούν για μια σύντομη συνεδρίαση με τους νηπιαγωγούς στην τάξη. Τα παιδιά και οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν το χώρο, ενώ οι νηπιαγωγοί έχουν την ευκαιρία να μάθουν πράγματα που αρέσουν στα παιδιά και τις προσδοκίες των γονέων από την προσχολική αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών τους. Αυτές τις πληροφορίες οι νηπιαγωγοί μπορούν να τις αρχειοθετήσουν, χωριστά για κάθε παιδί.

Ένα φυλλάδιο με πληροφορίες για την παιδαγωγική διαδικασία, για τη συμμετοχή των γονέων, για διαδικασίες έκτακτης ανάγκης (για παράδειγμα, πως διαχειρίζεται ο νηπιαγωγός θέματα όπως, όταν ένα παιδί αρρωστήσει στο Νηπιαγωγείο), ενισχύουν την αντίληψη των γονέων, ότι το Νηπιαγωγείο ενδιαφέρεται πραγματικά γι' αυτούς και τα παιδιά τους.

□ Οι Νηπιαγωγοί ως Επισκέπτες στο Σπίτι

- ✓ Οι επισκέψεις των νηπιαγωγών στο σπίτι των παιδιών είναι μια δημοφιλής στρατηγική, που δίνει έμφαση στην υποστήριξη της οικογένειας με σκοπό να βελτιώσει τις αναπτυξιακές εκβάσεις του παιδιού.
- ✓ Φωτογραφίες και βιντεοσκοπήσεις από το σπίτι, δημιουργούν μια θαυμάσια επαφή, όταν οι νηπιαγωγοί θέλουν να συζητήσουν για το που ζουν τα παιδιά.
- ✓ Φωτογραφίες με δραστηριότητες των παιδιών από το Νηπιαγωγείο είναι ευπρόσδεκτες από τους γονείς και δημιουργούν ευκαιρίες για συζήτηση σχετικά με το τι κάνουν τα παιδιά στη φωτογραφία.

□ Οι Γονείς ως Επισκέπτες στο Νηπιαγωγείο

- Οι γονείς, αλλά και άλλα μέλη της Οικογένειας (παππούς, γιαγιά κ.ά.), πρέπει να νοιώθουν ότι είναι πάντα ευπρόσδεκτοι στο Νηπιαγωγείο.
- Οι νηπιαγωγοί μπορούν να ενημερώσουν τους γονείς σχετικά με τις δραστηριότητες των παιδιών στο Νηπιαγωγείο, αλλά και τι υποστηρικτικούς ρόλους θα μπορούσαν να πάρουν οι ίδιοι.

- Οι γονείς συνήθως θέλουν να παρακολουθούν τι κάνει το παιδί τους στο Νηπιαγωγείο. Οι νηπιαγωγοί μπορούν να τους δώσουν αυτή την ευκαιρία, μέσα από ένα πίνακα παρατήρησης και να τους προτείνουν, όταν αφήνουν αυτόν τον πίνακα στο φάκελο του παιδιού τους, να τον συγκρίνουν στην επόμενη παρατήρησή τους.
- Οι νηπιαγωγοί θα μπορούσαν να αφήσουν τους γονείς να παρατηρήσουν πώς οι ίδιοι διαχειρίζονται διάφορες μεθόδους μάθησης. Γονείς και νηπιαγωγοί, μπορούν να συζητήσουν πώς χειρίζονται οι γονείς ίδιες καταστάσεις στο σπίτι.
- Αρχικά οι γονείς θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε κάποιες από τις δραστηριότητες του Νηπιαγωγείου, ενώ αργότερα θα μπορούσαν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν μαζί με τους νηπιαγωγούς και τα παιδιά ολόημερα προγράμματα.
- Οι νηπιαγωγοί θα μπορούσαν να δημιουργήσουν στο Νηπιαγωγείο ένα χώρο ειδικά για τους γονείς
- Διάυλος επικοινωνίας και ενημέρωσης, μπορεί να αποτελέσει ένας πίνακας ανακοινώσεων, αποκλειστικά για τους γονείς, σε κεντρικό σημείο του Νηπιαγωγείου
- Νηπιαγωγοί και γονείς θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια «εφημερίδα» ή ένα «περιοδικό», όπου να καταθέτουν τις απόψεις τους για θέματα κοινού ενδιαφέροντος Οικογένειας και Νηπιαγωγείου

□ Άτυπες μορφές Συνεργασίας με τους γονείς

Μορφές συνεργασίας και επικοινωνίας που διευκολύνουν τους γονείς να νοιώσουν ως ένα μέρος του προσχολικού προγράμματος, θα μπορούσαν να θεωρηθούν:

- Η τηλεφωνική επικοινωνία
- Η ανταλλαγή σημειωμάτων, μέσω των παιδιών
- Γράμματα μέσω του ταχυδρομείου ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail)
- Φυλλάδια με πληροφορίες ή ανακοινώσεις για τους γονείς
- Ανακοινώσεις στο Νηπιαγωγείο για τους γονείς
- Ανταλλαγή ή δανεισμός παιδικών βιβλίων
- Άτυπες επισκέψεις των γονέων στο Νηπιαγωγείο
- Άτυπες επισκέψεις των νηπιαγωγών στο σπίτι

- Οι παραπάνω θέσεις...
ίσως δώσουν την απάντηση στο... ερώτημα που
θα πρέπει να απασχολεί το σύγχρονο παιδαγωγό
-

... « Πως μπορούμε να συνεργαστούμε καλύτερα με τους γονείς και τις οικογένειες, και πως μπορούμε να υποστηρίξουμε αυτή την επικοινωνία »...

- Οι μορφές (τυπικές και άτυπες) Συνεργασίας Οικογένειας και Νηπιαγωγείου που αναφέραμε, είναι μόνο ορισμένες από αυτές που έχουν δοκιμαστεί με επιτυχία
-

- Ωστόσο, είμαστε βέβαιοι, ότι υπάρχουν καινοτόμοι παιδαγωγοί, με ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες, που προωθούν τη θετική επικοινωνιακή αλληλεπίδραση με την Οικογένεια και τα μέλη της, μέσα από άλλες μορφές συνεργασίας, που ίσως αναπτύσσουν ακόμη περισσότερο την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ Οικογένειας και Νηπιαγωγείου

- Συνήθως αυτοί οι παιδαγωγοί θεωρούν, ότι η δημιουργική αυτή προσέγγιση είναι μια ανάγκη και ένας τρόπος δράσης, σε κάθε περίπτωση επιβεβλημένος, αφού αποτελεί σημείο – κλειδί για την προαγωγή της κοινωνικής, συναισθηματικής και ακαδημαϊκής ανάπτυξης των παιδιών

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

- Σε κανένα άλλο επίπεδο εκπαίδευσης η Συνεργασία δεν έχει περισσότερο νόημα από ότι στα πλαίσια της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
- Πρόκειται για μια συνεχιζόμενη πρόκληση στο πεδίο της Συνεργασίας Οικογένειας και Νηπιαγωγείου, την οποία ως παιδαγωγοί οφείλουμε να διατηρήσουμε, τόσο με την έμφαση στην έρευνα, όσο και στην πρακτική, προκειμένου να ενισχύσουμε έγκυρες και ανανεωτικές πρακτικές

□ Χρειάζεται να ονειρευτούμε καλύτερα σχολεία, σε έναν καλύτερο κόσμο...

□ Ωστόσο, εάν θέλουμε η ρητορική να γίνει πραγματικότητα, είναι απαραίτητο να επενδύσουμε στους εκπαιδευτικούς, αφού είναι εν δυνάμει, το μόνο και το πλέον σημαντικό κεφάλαιο για την επίτευξη του οράματος της κοινωνίας της μάθησης, μέσα από ένα αναβαθμισμένο σχολείο

Καταληκτικά υποστηρίζουμε ότι:

- η πρόκληση για τους παιδαγωγούς της προσχολικής ηλικίας και την Οικογένεια είναι, να πιστέψουν στις δυνατότητες που προκύπτουν από τη Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου
- η πρόκληση για την πολιτεία είναι να υιοθετήσει τη «συνεργατική προσέγγιση» Οικογένειας και Νηπιαγωγείου και να την υποστηρίξει θεσμικά, μέσα από κατάλληλο προγραμματισμό και οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία θα υποστηρίζουν την ειδική εκπαίδευση και επιμόρφωση των παιδαγωγών σε θέματα Συνεργασίας Οικογένειας και Νηπιαγωγείου.

-
- *Η πρόκληση για όλους είναι, η υιοθέτηση της φιλοσοφίας του Dewey, ότι δεν υπάρχει άλλη δυνατή εναλλακτική λύση από τη συνεργασία, το σεβασμό στη διαφορετικότητα και την προθυμία από όλους τους εμπλεκόμενους στην παιδαγωγική διαδικασία να διατηρηθεί ο διάλογος ...*

Στην εποχή της μετανεωτερικότητας...

χρειαζόμαστε τη νοσταλγία ενός ουτοπικού

οράματος...

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!!!